

Alþingi
Erindi nr. P 122/389
komudagur 4.12.197

Nefndasvið Alþingis,
Þórshamri v/ Templarasund,
150 Reykjavík

Reykjavík, 4. desember 1997

Umsögn um frumvarp til laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. 122. löggjafarþing, þskj. 295, mál nr. 249.

Alþýðusamband Íslands, Vinnuveitendasamband Íslands og Vinnumálasambandið leggja í sameiningu fram eftirfarandi umsögn:

Þau samtök sem standa sameiginlega að þessari umsögn áttu fulltrúa í nefnd sem fjármálaráðherra skipaði til að endurskoða frumvarp til laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Sú nefnd náði sameiginlegri niðurstöðu og stóð að henni sem ein heild. Því eru engar efnislegar athugasemdir gerðar við þá niðurstöðu um megin stefnumörkun sem náðist í nefndinni. Við nánari umfjöllun á vettvangi lífeyrissjóða hefur hins vegar komið fram að þörf kunni að vera á skýrari ákvæðum í einstaka greinum og munu lífeyrissjóðasamtökin sjálf koma slíkum athugasemdum á framfæri.

Samtökin taka fram að meginforsenda þeirrar sáttar sem náðist um frumvarpið í heild er það samkomulag um efni og orðalag 2. og 4. greinar frumvarpsins og athugasemda við þær greinar sem varð í nefnd fjármálaráðherra um endurskoðun frumvarpsins. Þessar skýringar voru í raun hluti af tillögum nefndarinnar. Því er miður að við frágang ráðuneytisins á tillögunum hefur verið vikið frá tillögum nefndarinnar þannig að hugasanlegt er að þær verði misskildar eða mistúlkaðar. Þar sem ekkert hefur komið fram um efnislegan ágreining um þessar tillögur og formaður nefndarinnar hefur m.a. staðfest að ekki hafi verið stefnt að breytingum er mikilvægt að ekki komi fram misskilningur um túlkun þessa ákvæðis.

Í hinum prentuðu athugasemdum með 2. gr. er í mörgum tilvikum vikið frá tillögum nefndarinnar þannig að merking verður ýmist óglögg eða önnur. Þannig eru í athugasemdunum færð rök að því að forsenda fyrir jafnri réttindaávinnslu án tillits til aldurs við iðgjaldsgreiðslu sé að hópur iðgjaldsgreiðenda sé vel skilgreindur. Í athugasemdum nefndarinnar er rakið að sú framkvæmd að þvinga sjálfstætt starfandi menn sem í engu byggja kjör sín á kjarasamningum til þátttöku í tilteknum lífeyrissjóð hafi verið gagnrýnd. Síðan segir að "grundvöllur að starfsemi lífeyrissjóðanna er ekki við það bundinn að þvinga *sjálfstætt starfandi* menn til þátttöku". Í hinum prentaða texta hafa orðin "*sjálfstætt starfandi*" verið felld út og merkingu setningarinnar þannig gerbreytt. Síðar í sömu mgr. segir í tillögu nefndarinnar: "Loks er ákveðið að starfi einstaklingur án þess að *ráðningarbundin starfskjör grundvallist að nokkru leyti á kjarasamningi* þá sé hann óbundinn að aðild að tilteknum lífeyrissjóð." Þessari setningu hefur verið breytt þann veg að í stað skáletraða textans er komið "... án þess að í ráðningarbundnum starfskjörum hans sé vísað til kjarasamnings..." Þessi breyting er raunar í beinni andstöðu við lagaákvæðið sem athugasemdunum er þó ætlað að skýra og er því til þess fallin að afvegaleiða lesandann.

Samtökin treysta því að ekki sé ágreiningur um þann skilning á 2. gr. sem lýst er í þeim athugasemdum með greininni sem fylgdu tillögugreininni í niðurstöðu nefndarinnar. Fyrir reglu sakir væri æskilegt að áréttu þann skilning við þinglega meðferð málsins svo ekki komi fram misvísandi skilningur við síðari tíma lögskýringar á ákvæðinu. Samtökin telja þó augljóst að frumvarpstextan eigi að túlka í samræmi við það samkomulag sem gert var í nefndinni sem að frumvarpinu vann komi ekki fram gagnstæður skilningur af hálfu meirihluta þingnefndarinnar.

Af öðrum atriðum vilja samtökin sérstaklega koma á framfæri athugasemdum við skilgreiningu á iðgjaldsstofni en æskilegt er að áréttu að skilgreiningin á við lágmarksiðgjald skv. 2. gr. Þá hafa komið fram rökstuddar athugasemdir um erfiðleika á að innheimta iðgjald af tekjuígildi hlunninda. Því er æskilegt að endurskoða þann þátt þannig að iðgjaldsstofninn miðist við laun í þrengri skilningi þess hugtaks.

Jafnframt hafa komið fram efasemdir um um ágæti þess að fela skattyfirvöldum jafn viðtækt hlutverk í lífeyriskerfinu og ákvæði 6. gr. miða við. Mikilvægt er að skattyfirvöld haldi uppi eftirliti og miðli nauðsynlegum upplýsingum til lífeyrissjóða svo tryggingarskyldunni verði fullnægt en hafi ekki frekari afskipti af innheimtu iðgjalda fyrir en fullreynt er að viðkomandi lífeyrissjóður geti innheimt iðgjöldin. Þá er varðandi 6. gr. jafnframt sérstaklega mótmælt því að greinin kveði á um lágmarksiðgjald líkt og gert er í frumvarpinu en það ákvæði hefur komið inn eftir að vinnu nefndar fjármála-ráðherra lauk.

Samtökin vænta þess að nefndin taki tillit til ofangreindra athugasemda en fara þess jafnframt á leit að þau fái tækifæri til að tjá sig um breytingar sem nefndin kann að gera tillögur um.

Virðingarfyllst,

f.h. ASÍ

f.h. VSI

f.h. VMS

